

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Celovski škofovski list o celjskih izgrelih.

(Izvirni dopis s Koroškega.)

Glasilo krške škofije in takoimenovanih konservativnih Nemcev koroških je prineslo dne 15. t. m. o celjskih izgrelih uveden članek, ki mora užaliti vsakega zavednega Slovenca v dno srca in na katerega odgovoriti je sveta dolžnost vseh koroških Slovencev. Tej stranki, ki je skoraj nič ni in ki se upira posebnost s svojim listom „Kärntner-Zeitung“ večinoma na slovensko duhovščino, smo prav hvaležni, da je pokazala pravo svojo barvo; dala nam je vsaj priliko, da ji izrečemo tudi mi brezobzirno svoje mnenje! Bolj pōdlo, kot ta list, ki se skriva sicer za članke drugih katoliških glasil, z njimi pa z največjo radostjo pove svoje lastne misli, bi slovenskih strank in slovenskih voditeljev ne mogla napadati in žaliti niti obškurna glasila ultra-nemških Wolfovcev.

V uvodu svojega zloglasnega članka pravi, da smo še daleč proč od miru med avstrijskimi narodi, in o tem bi morali biti prepričani tudi oni krogi, ki bi lahko zabranili prostost potovanja (Freizügigkeit), „die von czechischen Ferienbummlem unter dem Zeichen des Revolvers nach dem Süden in Anspruch genommen wird.“ „Nečuvno je pri tem, pravi dalje, „dejstvo, da je liberalni Slovenec dr. Ferjančič pokazal Čehom pot v Celje in jim k temu dal svoj blagoslov!“

Vse spoštovanje pred Tvojo pravico, slavna škofovska trobenta! Slovan torej ne sme nikamor z doma, Nemec pa lahko rogovili, kjer mu je drago. Od te stranke bomo morda kmalu doživeli, da bode stavila v celovškem mestnem zastopu predlog, naj se ob četrtkih slovenskih kmetov ne pusti v mesto predajat drv in živil, ker je to nevarna demonstracija. Če bodo hoteli Slovenci še kdaj zborovati ali napraviti kako veselico v Celovcu, bodo nemški konservativci v tem pomagali radikalcem, da se Slovincem zabrani taka nečuvna demonstracija. Mogoče je celo, da tak nemško-katoliški pisatelj prihodnjič sam aretira Slovenca, ki govori po celovških ulicah slovensko, ker je dal s tem javno pohujšanje! Obžalujemo slavno gospodo, da še do sedaj ne ve, kdo je imel revolverje, in da ne ve, da so jih dotičniki rabili le v silobranu, kakor poročajo celo nemška opozicionalna glasila sama, med njimi „N. Fr. Presse“, da se je osem nemških pretepačev vrglo na ona dva Slovenca, ki sta se v smrtni nevarnosti branila z revolverji. Seveda v smislu te gospode bi imel najodličnejši Slovenec biti vesel, da ga kak raztrgani nemški capin sploh s palico pobije, in bi se moral nemškim barabam še zahvaljevati za to, da so si dovolile, ga pretepati! Gabiti se mora človeku, ki sliši take stvari od stranke, ki se vedno ponaša s svojo pravičnostjo.

In govor dr. Ferjančiča, ki ga sedaj Nemci „unisono“ proklamirajo za vzrok celjskih izgrelov? Po našem mnenju je bil njegov pozdrav tako pohleven, da ni mogel biti bolj. On je samo omenil, „da bodo spoznali naši bratje žalosten položaj Slovencev v Celju in imeli sočutje z nami, ko bodo videli težavno naše stališče.“ In ta govor imenuje naša nemško-konservativna trobenta po zloglasni „Reichspost“ „bedenkljich“! a še niti ne ve, kje ga je govoril, pisatelj, da v Ljubljani! Gospoda, kakšni pa

so potem govorili, ki z njimi javno poveljuje obstrukcijo in nemški šovinizem naš deželno-sodni svetnik Eisele? In gospoda, kdo pa je bil vzrok zahrbtnega in le nemški kulturi podobnega atentata na češke tehnične v nemškem Šmihelu? Ali je to tudi že povzročil dr. Ferjančičev govor? Gospoda je jako poučena, ker tudi tega ne ve, da so krožile že 14 dni pred prihodom Čehov in pred govorom dr. Ferjančiča brošure v Celju, ki so tako ostudno hujskale proti slovenskim gostom, da so jih morali več zapleniti? In nemško časopisje v Celju, Gradcu in Mariboru, kako je to hujskalo že cele tedne naprej proti prihodu Čehov? Ali so tudi to zakrivali celjski Slovenci? Ali je tudi tega kriv dr. Ferjančič in njegov govor? Vidi se, da je nemška pristranost in zagrizenost ravno tako velika pri nemških konservativcih, kot pri najzadnjem nemško-radikalnem capinu. Slovanom pravičen ne bode nikdar nobeden Nemec! Značilno je, da naša nemška duhovščina ne ve, kako bi zagovarjala celjske fakine, med tem ko se čez celovško nemško družal bridko pritožuje, če jim pobije okna na hiši škofove tiskarne, škofijske palače ali semenišča. Svojat je ena in ista; če ste zadovoljni z eno v Celju, bodite zadovoljni še z drugo v Celovcu.

Naprej kvasi naš „dični“ list o nekem članku „Linzer Volksblatta“, ki toži, da desničarske stranke doma drugače postopajo, kot na Dunaju v parlamentarni večini, in grozi z izstopom katoliške ljudske stranke iz večine, „če se na take načine kaže, da je smoter desnice boj proti nemstvu“. Nadalje pravi ta članek: „diese gehässigen Worte gegen unser Volk sind besser als alle Angriffe unserer Stammesgenossen geeignet, die Majorität zu gefährden“. Zaničljivo se izraža nadalje o Slovincih, o katerih trdi, da bi v manjšini ničesar ne dosegli, in kriči na vse grlo: „Wo es sich um wirkliche Angriffe auf unser Volk handelt, werden wir stets an dessen Seite stehen. Die letzte Cillier Affaire ist eine muthwillige, frivole Hetze . . . ; wir geben den Herren zu erwägen, was sie ohne uns sind, und erinnern sie daran, dass ein Volk nicht durch Gewalt und Geschrei, sondern durch culturelle Friedensarbeiten sich in die Reihe der Culturvölker zu setzen vermag“.

Ali ni to višek nesramnosti? Kar podaja naš list, skrit pod člankom „Linzer Volksblatta“, svojim čitateljem, mora izzvati pri vseh Slovincih najhujši odpor. Mi bi svetovali katoliški ljudski stranki, naj bi bila nekoliko bolj ponižna. Tudi ona bi ne našla na levici tako lahko tako odličnega mesta, kot ga zavzema na strani mogočnih Čehov! Čehi in Slovani sploh podpirajo njo ravno tako, kot ona njih, če ne bolj, in naj bo preverjena, da bi slovenska manjšina tudi brez nje nikakor ne bila še bagatela, ampak še vedno faktor, s katerim bi se moralo na vseh straneh računati. Govoriti tako zaničljivo o zavezniku, je znamenje ošabnosti, ki je nikdo ne more zagovarjati.

Da zvrčajo i katoliški Nemci vso krivdo glede gnjusnih celjskih izgrelov le na Slovence in Čehe, dočim za nemško celjsko sodrgo nimajo svarične besede, nam kaže le to, da jih je sram celjskih bratov, kajti noben razsoden človek ne bode tega verjel, tudi če je zajemal poročila o nemški pretepaški kulturi v Celju iz samih ultranemških listov. Naj nam gospoda le samo to pové, kako in na kak način sta

izzivala celjski opat in kaplan, da so jima pobili vsa okna in metali po dve kili tehtajoče kamne v njih stanovanja?

Vse to mora roditi v naših srcih le zaničevanje do teh ljudi, posebnost pa še do ljudi okrog našega škofovskega lista, ki jih navzlic njihovi duhovski suknji ni sram, razširjati o Slovincih tako podle laži! Pravim o Slovincih! Vsi vedo, da brez nas ne veljajo ničesar, da imajo v deželnem zboru le enega samega kmetškega poslanca, dočim jih imamo mi Slovenci tri, in vendar nas žalijo na tako nesramen način. List, ki se oktroira skoro vsakemu slovenskemu duhovniku, se osmeli nas žaliti s takimi podlostmi! K nam hodijo prositi za pomoč, in s tem, da smo se z njimi zvezali za časa deželnozbornske volitve, uničili so nam skoraj vso narodno organizacijo. Da, celo denarne pomoči iščejo pri nas, in kje bil že ta list brez slovenske pomoči! V zahvalo za to jih pa ni sram, žaliti celokupnega naroda slovenskega. Slovenski kmet, vzdrami se vendar! Naši voditelji, ganite se! Proč s tako zvezo, ki nas nesramno žali v našem najsvetejšem čutu, v naši narodnosti. Vzdignimo se zopet! Sami delajmo za naš mili narod in dokažimo tem kukavicam, da smo glede Celja vsi Slovenci solidarni in da stojimo v tem slučaju na strani celjskih Slovencev z dušo in telesom. Dokažimo pa tudi, da smo polnoletni, da se zavedamo svojih pravic in da se hočemo otresti vseh verig, v katere smo sedaj ukovani po svoji lastni krivdi.

Prej smo vspešno delali, lepo napredovali, sedaj spimo v zvezi s katoliškimi Nemci. Škof nam zato pošilja trdo nemške duhovne v slovenske kraje, naše odlične slovenske dušne pastirje pa prestavlja na nemške gore. Namesto lepe božje besede, moramo poslušati mešanico, ki profanira najlepšo službo božjo; to so dobrote, ki jih imamo od zveze z Nemci. Če pridejo Nemci k nam koledovat za pomoč, Slovenci, pokažimo jim vrata! Naši sovražniki so vsi brez izjeme. Postavimo se na svoje noge; sami delajmo in preverjeni bodimo, da bomo delali z vspehom. Poštena naša slovenska duhovščina je za nami; rada bode delala z nami, kot je do zdaj vedno, in če porabimo vsa sredstva, ki smo jih do sedaj delili s katoliškimi Nemci, za se, bomo lepše vspevali, kot s sedanjo zvezo. Naš kmet in vsi bomo ponosni na to, kar bomo dosegli s svojo lastno močjo, in boj ne bode pretežak, ker sedaj vemo, kje da imamo svoje sovražnike. S tem najnovejšim napadom razkrinkala se je tudi tista stranka, ki se nam je do sedaj dobrikala, v srcu nas pa sovražila tako, kakor vsi drugi Nemci. Ne pustimo se torej žaliti! Odgovorimo na nesramnost tega lista tako, kot se spodobi. Slovensko ljudstvo, ti se pa vzdrami, postavi se na svoje noge, in preverjeni smo, da ti napočijo lepši dnevi!

Še celjski izgreli.

(Izv. dopis.)

Nemški listi lažejo o celjskih dogodkih na vse kriplje ter po svoji stari navadi zavijajo resnico. Vzroka imajo pač dovolj zakrivati resnico. Sramovati se mora ves nemški narod neizmerno podlih in nesramnih činov, katere so v minulih dneh doprinešili njegovi podvrženi celjski sinovi. Ko bi se kdo Slovencev izpozabil le do jednega gnjusnih činov, katere so uga-

njali nemški kulturonošci v Celju, tedaj bi bila častna dolžnost slovenskega rodu, da tako stvar izvrže. Za takega človeka ni noben „Fej!“ preslab. To občutijo zunanji nemški listi, zato skušajo vso krivdo zvreči na nas in naše goste ter zakrivajo pravo in resnično lice zadnjih celjskih dogodkov. Jedno pa je treba konstatovati. Ko bi bil le najneznatnejši izmed dogodkov, katere nam blagovolijo sedaj podtikati ti nemški junaki, resničen, tedaj bi nastal po celi Avstriji krič in vrišč, da takega doslej še ni bilo. Ravno potuhnjena pisava nam nasprotnih listov, kateri na jedni strani priznavajo, da so celjski fakini ponoči v temnih ulicah v tolpah čakali Slovence, „um sie zu züchtigen“, na drugi strani pa zopet čisto nelogično pišejo, da smo bili mi napadovalci, ravno to nam kaže, kje je iskati resnice. Graška „Tagespost“ je v prvem trenutku, vsa pijana junaške zmage, pisala precejšnji kos resnice; danes skuša svoje prvotno priznanje zaviti in potlačiti, in ker drugače ne more, kaže v svojem hinavstvu na nas kot domnevane storilce. Par vrstic pozneje pa že zopet v neupognjeni radosti poroča o „Siegesfeier“, katero so slavili celjski roparski pretepači po končanih krvavih orgijah. Ne, gospoda moja, resnica, čista in gola resnica se mora pribiti, da se tudi vsa vaša podlost, vaše hinavstvo, vaša podivjanost pokaže v pravi luči.

Nemški listi poročajo čisto, golo laž, da so od „Narodnega doma“ leteli kameni. Nemški narod naj se do dna srca in duše sramuje takih mož, kateri po storjenem činu nimajo toliko poguma, da bi priznali svoje delovanje „za domovino“. Nas le z največjim veseljem, z neizmerno radostjo navdaja, da ima celjski „nemški“ rod v svoji sredi take podle in bojazljive kreature; saj bodo ti značaji prvi, ki bodo zopet o prvi priliki zapustili svojo mačeho Germanijo. Iz naših vrst ni niti jeden kamen priletel, dasi bi jih lahko na stotine zmetali nazaj, od koder so prišli. Jeden sam slučaj se je pripetil, da je kmetijski fant kamen, ki ga je zadel, pobral in vrgel nazaj. Sevé ga je policija hitro aretovala, mej tem ko ni prišla niti jednega izmed onih, ki so metali po cele kilograme težke kamene v nas. Pač, aretovala je akademika Lenza iz Gradca, pa ga je morala na zahtevanje fakinaže zopet izpustiti, češ, da je 14 prič potrdilo njegovo nedolžnost. Pojte pojte farbat druge ljudi, ne pa nas! Celjski fakini pa priča, smešno! Aretovala je policija tudi Perdana, ki je hotel prijeti napadalca, ko je ravnokar zalučal debel kamen. Povdarjati je le treba, da bi policija nemudoma, s tisti dan posebno ji pristojno strogostjo aretovala vsakega izmed naših, ki bi le z roko mignil tako, kakor bi hotel kamen vreči.

Gola izmišljotina je dalje, da so Čehi in Slovenci po noči pljuvali raz oken „Narodnega doma“ na doli stoječe nemško občinstvo. Kako podla laž je to, se razvidi že iz tega, da po noči pred „Narodnim domom“ neposredno ni bilo nikakega občinstva. Saj je bil ves prostor sredi vojaškega kordona, torej prazen, in le vseh šest celjskih in trinajst celovških policajev je stalo na sredi tega praznega prostora. Na koga naj bi torej pljuvali? Vidi se iz navedene laži, da hočejo opirati le njihove olikane „dame“. Pa tudi akademično-izobraženi ljudje (moški) so vsprejeli pljunek kot napadalno orožje. Zlasti se je odlikoval dr. Negri, zet župana Stigerja, kateri je Ljub-

časa, ko je par krepkih slovenskih zaušnic nesel kazat v Celje. Dne 9. t. m. ko smo mi drugi odšli k staremu gradu, šlo je za nami tudi več gospic, med katerimi je bila tudi gospica Mila Sernečeva. Kmalu je za njimi (bile so same) prihitelo več nemških nadbudnih mladeničev, mej njimi županov sin in zet njegov, dr. Negri. Gospice so se umaknile na drugo stran ceste, novodobni junaki sevč za njimi. Dr. Negri pristopi, izreče „Fej“ ter pljujne gospici Sernečevi na roko. In ta akademik, doktor med. univ., sedaj taji svoj podli čin! Taki so pač Celjani. Gospica Sernečeva pa je še do „skalne kleti“ nosila vidni znak celjske nemške kulture.

Zopet je laž, da smo mi siloma udri v razvaline starega gradu, da smo polomili in potrgali deske, ki so zapirale dohod, in da smo strgali frankfurtarico raz Friderikov stolp. Pri vходу je stal in še stoji nekaj oder za zidarje, kateri delajo obok; toda nihče se ni niti dotaknil kake deske, ker je pod odrom popolnoma prost in dovolj prostoren dohod in so nam zidarji sami rekli, da je dohod prost. Saj je bila z nami celo neka celjska nemška famulija, katera nas je sicer gledala od strani, a se vender čisto dobro počutila v naši sredini. Frankfurcarico pa so nemškutarji sami morali sneti, ker je tako zapovedalo slovensko županstvo celjske občine, na katere tleh stoji razvaline.

Vedoma molčijo nemški listi o atentatu, katerega je storila nemška kultura na izložbe našega fotografa gosp. Magoliča. Počila mu je šipe v vseh izložbah. Res veliko junaštvo!

Drastičen je tudi slučaj z g. dr. Krančičem, preiskovalnim sodnikom na okrožnem sodišču v Celju. Ob 1/9. uri se je podal domov. Pri poslopju okrožnega sodišča ga sreča tukajšni krtačar Žagar, ali po celjski Sager, in mu zastavi pot. Zadrževal je od dr. Krančiča, da ne sme niti koraka dalje storiti, in da se mora vrniti v „Narodni dom“. Dr. Krančič se tej nečuvno impertinentni zahtevi ni hotel udati ter dejal, da hoče domov. Na to stopi Sager čisto k dr. Krančiču z očitnim namenom, z dejanjsko silo utrditi svojo zahtevo. Na to pridejo trije policaji, katerim g. dr. Krančič zapove, da mu morajo narediti prosto pot. V tem pa dvigne Sager svojo gorjačo ter zamahne proti glavi dr. Krančiča. K sreči je imel slednji razpet dežnik, ker je nekoliko deževalo. Udarec je priletel tako močno, da je razbil ves dežnik. Policaji so to videli; da bi Sagerja aretovali zaradi javnega nasilstva in flagranti, na to še mislili niso. Mej tem se je začela že ostala druhal zbirati in sreča je bila, da je pot postala tolikanj prosta, da je g. dr. Krančič zamogel nadaljevati svojo pot domov. V resnici čudež, da nemški listi sedaj ne poročajo, da je g. dr. Krančič napadel Žagarna.

Značilno je bilo tudi postopanje policije napram uredniku „Domovine“, g. Begu. Ko se je vračal po noči domov, lotila se ga je množica, „um ihn zu züchtigen“; začela ga vlačiti po tleh ter ga davila. Nemški listi sedaj ironično dostavljajo: „schliesslich flehte er um Gnade“. To ste junaki, sto nad jednega! Došla policija je aretovala g. Bega ter ga imela zaprtega 11, beri najst ur. Ko se je g. Beg pritožil, da naj ga denejo v boljši prostor, da je tam, kjer je bil, neznosen smrad, tedaj mu je navzoči tukajšni zdravnik dr. Beck zaklical: „Hätten sie sich besser gewaschen, so wäre kein Gestank darin“. Po najsturnem bivanju v zaporu, ko se nihče ni zmenil zanj, je začel g. Beg bobnati po vratih, na kar so ga izpustili.

Najbolj sramotna slučajja za celjsko fakinažo sta pa ona z gg. učiteljem Gostinčarjem in odvetniškim kandidatom Bovho. Nemški listi bi pač bolje storili, da molče o tej stvari, da bi sodna razprava dognala resnico. Pa sevé, ker sta slučajja najbolj ostudna, je treba najbolj zavijati resnico in jo prikrivati. Kakor že rečeno, bo sodna razprava spravila čisto resnico na dan, in ta resnica bo tukajšni poulični sodrgi in lažnjivim poročilom v nemške liste v skrajno nečast. Saj imamo neovržne dokaze za popolno nedolžnost obeh gospodov.

Služaj gospoda Bovhe se sklada s služajem g. Bega. Gosp. Bovha je imel pri sebi svojo malo hčerko, na drugi strani je hodil g. Beg. Gori označena krvičelna tolpa, oborožena z gorjačami, je napadla oba go-

spoda. G. Bovho so ločili od njegove hčerke, katero je potem s svojim hrptom zakrival g. Beg. Trideset gorjač se je dvignilo nad glavo gosp. Bovhe in gotovo bi bil on prvi mrtvec, da ni v prvi sili ustrelil iz revolverja. Kako se je z Begom godilo, smo že opisali. V kaki sili in nevarnosti sta bila oba, kaže obupen klic, ki ga je na tleh ležeči Beg zaklical: „Bovha, še streljaj!“ In ta dva moža, oče s svojo malo hčerko, naj bi bila napadalca, kakor pišejo nemški listi!

Še lepši, akademiški slučaj silobrana je oni g. Gostinčarja. Ob kaki 2. uri ponoči, vojaštvo je odšlo v vojašnico, podali so se trije Žalčani, gg. Gostinčar, Kač in Rajher, proti „zamorcu“, da bi se odpeljali domov. Pri mitnici jim zastopi pot roparska tolpa broječa kaci 100 mož z debelimi gorjačami oborožena, „um sie zu züchtigen“. Divje se zažene druhal na omenjene tri gospode, kateri so v tej skrajni sili potegnili orožje. Dvajset korakov zadej stoji ječa policija je gledala ta prizor. G. Gostinčar je še zavpil: „Ruhe, oder ich schiess“, Ruhe, oder ich schiess“; nič ni izdalo, udarci so padali, kakor stopi v mlinu, v tem poči, in Poljanec se zgardi. Sedaj bi šele morali videti te divje zveri! Policija je potegnila sablje ter v diru pritekla nad naše tri gospode. Vsakega izmed njih so prijeli trije policaji. Besna druhal pa je s svojimi gorjačami divje bila po vklejenih gospodih, kateri se v krepkih pesteh celovskih policajev niso mogli geniti, dokler se ni drug za drugim brez zavesten zgrudil na tla. „Man hätte sie erschlagen sollen“, pišejo nemški listi. In ta čisto resničen dogodek zavijajo sedaj po svoje, da sta Gostinčar in Rajher streljala iz zasede, da sta tedaj ona dva bila napadalca. Ni li to skrajno smešno, junaško in kaj še vse! Poljanec je bil na potu domov, tako pišejo listi, a njegovo stanovanje je skoro na nasprotni strani mesta. Se ve so Nemci ta dogodek takoj fruktificirali za-se. Julij Rakuž, namestnik celjskega župana, se je podal v glavni tabor celjske fakinaže, k „angelju“, kjer so ta večer izpili tri hektolitre piva, ter tam izpustil po poročilih nemških listov sledečo „govoranco“: — Polizei (!) und Militär hatte sich im Laufe der Nacht musterhaft benommen (heil!). Nun sei aber die Sache plötzlich eine ganz andere geworden; deutsche Bewohner Cillis wurden zusammengeschossen; die Bevölkerung muss vor Mord geschützt werden, und deshalb wird nun die Gendarmerie aufgeboden, nicht gegen die Deutschen, sondern gegen die Mörder (Rufe: feiges, schmachvolles Gesindel, tschechische Gauner). Ta skrajno hujskajoči govor je imel županov namestnik, dobro vedoč, da bo vtil olje v ogenj. Sedaj radi verujemo, da so nemški hujskači po navedenem govoru tekali po ulicah ter budili prebivalce, češ, naj padejo po Slovencih in Čehih. Župan Stiger je prišel v „Narodni dom“ ter nas mystificiral, da je eden Nemcev mrtev, drugi umira, dasi je prav dobro vedel, da ni resnica, kar govori. Hotel je le izvabiti Čeha iz varnega zavetišča, da bi šli na kolodvor, ali zato, da bi jih do dobrega nahujskana in naščuvana druhal brezskrbno in nemoteno pobijala in morila po temnih ulicah? Kar se ranjencev tiče, je Poljanec popolnoma iz nevarnosti, Grabner pa je bil le lahko poškodovan. Toliko na ljubo resnici, da se razvidi, kak namen je imela skrajno lažnjiva pisava nemških listov.

Še en slučaj je vreden, da ga izve javnost. Oče Vatroslava Oblaka je popoldne spremil svojega nečaka, ki je bil prišel prisostvovati odkritju velikega slavista, na kolodvor. Na to priteče od nemške hranilnice sem ves besen tukajšnji kavarnar Hausbaum, kateri se je v teh dneh posebno odlikoval, ter z vso močjo s svojo gorjačo udari po nogi g. Oblaka, tako da je le-ta zadobil precej težko poškodbo. Od tega nesramnega napada in od bolesti ogorčen, je začel ranjeni starček jadikovati, da ti divjaki še starih ljudi ne morejo pustiti pri miru. Zraven stoječi policaj, ki je ves dogodek videl, je radi preglasnih besedij Oblaka hotel aretovati in le odločni ugovor spremjevalcev g. Oblaka je provzročil, da se je policaj osramočen izgubil. Hausbaum jo je bil že prej popihal.

Gojimo trdne nade, da bo pravica vse krivice privedla do pravične in primerne kazni. Sicer vemo v naprej, da bodo storilci prignali pred sodišče šest ali tudi deset prič, ki bodo vse potrdile, kar jim

bo nemčurska komanda diktovale, katere ne bodo hotele ničesar videti ali slišati, kar tožba predbaci va storilec, katere bodo pa vse potrdile, kar bo obtožnica in kar bodo razne neutemeljene ovadbe govorile o naših ljudeh. Tega smo že vajeni v Celji. Upamo pa, da takim pričevanjem ne pojde nihče na limanice.

Župan Stiger in podžupan Rakuž sta po vogalish pustila nalepiti nekaj oklic na celjsko meščanstvo, da naj preneha s svojimi napadi na telesno varnost in lastnino. Stori la sta to v skrajni sili, ker se jima je zagrozilo, da bo ob najmanjšem nemiru občinski svet razpuščen. Tudi neposredno so pri fakinaži merodajni faktorji toliko vplivali, da je prenehala s svojim delom. Res je bil mir zadnja dva večera. Sedaj se vidi, da bi bili ravno tisti merodajni faktorji lahko že prej vplivali, da bi ne bilo prišlo do najmanjšega izgreda — pa tega niso storili.

Mi sedanjemu miru ničesar ne verujemo in prav pišejo nemški listi, da se zvečer ne upamo iz hiš. Saj se vedno še plazijo po ulicah tiste lačne, krvičelne hijene, ki komaj čakajo, da bi katerega dobili, „um ihn zu züchtigen“. Ako je pa to na čast naši državi, da morajo avstrijski državljani po dnevi nositi s seboj nabasane revolverje, ker je za vsakim ogrom pričakovati kak zavraten napad; da mora biti tudi ponoči orožje pripravljeno za vsak slučaj; da morajo ponoči orožniki stražiti naše hiše — to je drugo vprašanje, katero naj prav resno preiščujejo naši državniki. Videant consules...

V Ljubljani, 16. avgusta.

Delegacije.

„Lidove Nov.“ trdijo, da smejo po besedilu zakona ostati člani zadnjih delegacij toliko časa, da se izvolijo drugi. Ako izjalovi obstrukcija novo volitev delegatov, ostanejo lanski delegatje. „Hlas Naroda“ pa piše, da bo treba vsekakor spremeniti ustavo, kajti „spremembe ustave si ne želé danes le posamezni narodni, nego je postala nujna potreba vlade, države in krone“. Samo prememba ustave more rešiti državo iz sedanjih usodnih zmešnjav.

Atentat na odvetnika Laborija

je sad nečuvno podlega in nečloveško surovega hujskanja protirevizionističnih, nacionalističnih in klerikalnih časopisov. Grozna mora biti že podivjanost francoskih političnih krogov, ako so možni ondi atentati na sakrosanktno osebo odvetnikov, ki vrše le dolžnost svojega poklica. Pač je opravičena bojazen, da se bode oglasilo za prvim strelom še več drugih, in kdo ve, ali ni bil strel na Laborija začetek krvave meščanske vojne? Atentat se je pripetil v ponedeljek ob 1/7. uri zjutraj, ko je šel Labori v spremstvu polkovnika Picquarta in tega svaka Gasta preko mostu blizu gimnazije, kjer se vrši sodna obravnava. Iz največje bližine — jedva pet korakov daleč — je ustrelil okoli 25—30 let star človek Laborija v hrbet in zbežal. Labori je padel na hrbet, a zavesti ni izgubil ves čas. Picquart in Gast sta tekla za morilecem, ki pa jima je ušel v bližnji gozd, ki je sedaj obdan z vojaštvom. Značilno za občinstvo v Rennesu je, da se vzlic klicanju omenjenih dveh preganjalcev ni hotel nihče lotiti bežečega morilca. Ljudje so pustili, da je morilec ušel. Še lepše pa je dejstvo, da je ležal Labori skoraj deset minut brez vsake pomoči sredi ceste v svoji krvi. Ljudje so ga pač zijali, toda usmilil se ga ni nihče. Šele njegova soproga mu je morala priti na pomoč ter je priklicala vojaške nosilce, ki so nesli njenega moža v stanovanje. Naravnost neverjetno pa je, da se je našel človek, ki je na tleh ležečega Laborija oropal prevažnih listin in pisem ter zbežal, ne da bi ga kdo prijel. Labori je ranjen jako nevarno, in sam dvomi, ali bo mogel okrevati. „Jaz morda umrem“, je dejal svojim prijateljem, „toda Dreyfus je rešen“. Gotovo se je obrnila stvar za protirevizioniste jako na slabo, ako morajo uprizarjati proti Dreyfusovim zagovornikom že take atentate, kakršnih niso zmogli niti anarhisti. Anarhisti napadajo suverene in visoke politične osebe, ne pa odvetnikov, zastopnikov pravice in resnice. Gotovo uvidevajo francoski klerikalci in monarhisti, da so ostale vse njihove grozne spletke brezvspešne, in da bo Dreyfus osvobojen, zato uprizarjajo sedaj že vsak mesec nove komplete zoper ustavo in zoper predsed-

nika. Toda tudi ti kompolti in atentati jim ne pomorejo do zmage, za to ima sedaj Francija preveč energično ministrstvo in neizprosne vojnega ministra. Bržčas so z atentatom na Laborija začasno jako škodili Dreyfusu, toda Labori še ni mrtev; če pa postane žrtva nacionalističnih fanatikov, stopi na njegovo mesto odvetnik Clémenceau, znani izvrstni zagovornik Zole. Clémenceau pozna natančno vso Dreyfusovo afero ter bo — če tudi ne toli lepo, ognjevito in duhovito kakor Labori — prav dobro zastopal Dreyfusa.

Vojno sodišče v Rennesu.

Ponedeljek je bilo zaslišanih šestero vojnih ministrov. Vsi so zatrjevali, da so prepričani o Dreyfusovi krivdi, a dokazati te krivde ni mogel niti eden. General Billot je dejal, da še danes ne more mirno spati, ker je vendarle možno, da je bil pravi izdajalec Esterhazy. Cavaignac je takisto igral jako žalostno vlogo. Priznal je, da trojica pred zbornico prečitanih listin ni bila pristna, nego falsificirana. Dreyfus je dejal na to izjavo: „Strmim, da je mogel mož, ki je predložil zbornici Henryjeva ponarejena pisma, prinesiti semkaj, prepričanje o moji krivdi!“ General Zurlinden je dokazoval, da je Dreyfus pisal znani borderreau, o katerem je Esterhazy sam že opeševano pisal „Matinu“, da ga je spisal on (Esterhazy) po naročilu umrlega polkovnika Sandherra. Izjave generala Merciera je bivši francoski predsednik Casimir Perier ironiziral in s prečim sarkazmom osmešil kot izrodke prebujne domišljije. Perier je prerekel trditev Merciera, da je bila l. 1895 velika nevarnost, da nastane mej Francijo in Nemčijo vojna ter je označil znano trditev, da je kapitan Lebrun-Renault slišal Dreyfusovo skesano izpoved, kot laž. Tudi ta seja je prinesla torej Dreyfusovim klerikalnim sovažnikom le kup starih fraz in mnogo blamaže.

Transvaal in Anglija.

Nemški naseljenci so se že obrnili do svojega generalnega konzula, kako se naj vedejo v slučaju, da se začne vojna v Transvaalu. Volksraad je sprejel namreč zakon, ki veleva, da morajo tudi naseljenci braniti z orožjem novo svojo domovino. „Daily Telegraph“ svari znova jako zgovorno Tansvaalce, naj nikar ne zavrnejo Chamberlainovega predloga glede mešane komisije, ki naj bi obravnavala volilno reformo. Sicer bo morala Anglija rabiti silo. „Standard“ zavrača opomine časopisov, da bi nastale v Indiji in na Kitajskem nove ustaje, ako bi imeli Angleži opravka v Transvaalu. Sicer pa se tudi najbolj navdušeni imperialisti pomišljajo radi vojne, ki se jim zdi tudi silo težavno, pred vsem pa jako drago podjetje. Bojevitost in samozaveš Boercev pa tudi domišljavim Angležem imponira. Važen miroven faktor pa je tudi kraljica Viktorija, ki je izrekla željo, naj bi se za njenega vladanja ne zapletla Anglija več v krvavo vojno. Možno je torej še vedno, da se vsa afeta poravna.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 14. avgusta. Dne 6. avgusta 1899 vršila se je po narodnih društvih novomeških prirejena ljudska veselica na kapiteljskem bregu blizu Novega mesta. Ljudske veselice imajo večinoma privlačno moč, in le o malokateri se trdi, da se ni obnesla. Tudi o navedeni se mora reči, da se je vseskozi posrečila. Na prijetnem prostoru v višini prirejena, od koder se vidi na Novomesto in po velikem delu lepe Dolenjske, je bila obiskana od najmanj 2000 ljudi. Okoli 100 improvizovanih miz gostilne g. Jakaca dalo je prostora gostom v prijeten počitek. Kakega pol metra višje od miz stal je planirani in s peskom posuti plesni prostor, ograjen razven vhoda, do katerega se je prišlo po stopnicah navzgor, okoli in okoli z ograjo. Ob tej ograji stale so na plesišči pripravne klopi, in ob zunanji strani ograje bile so narejene priprave za odložitev koles. Celi plesni prostor bil je okoli in okoli zastavljen s kolesi in so delala s svojimi lepimi šopki najlepšo okrasbo plesišča. Na desni strani plesišča, kakega pol metra višje, stal je oder za godce, na levi šotor za bazar. Nad plesiščem, odrom za godbo in bazarjem razteza se svetliki amphi-theater kakih 20 metrov navzgor. Ta prostor bil je popolnoma zaseden od občinstva

kmetskega in mestnega. Pogled na to amfiteatralno sedeče ljudstvo bil je krasen od zdolaj navzgor in narobe — posebno na plesišče, kjer se je veselo plesalo. Pod mizami stalo je streljišče „Dolenjskega Sokola“, primerno oddaljeno, da strelji niso motili nervoznih ljudi. Od 5. do 10. ure smo bivali na tem slikovito lepem prostoru, gledali počenjanje ljudi ter poslušali izborni godbo in petje. Ob pol deveti uri na večer spustil se je umetni ogenj na nasproti ležečemu griču, ki je obče dobro dopadal. Po umetnem ognju začeli so ljudje odhajati. Lepo je bilo gledati, kako so se kolone pomikale proti mestu in so raznobarni lampioni, s katerimi so si odhajali pot razsvetljevali, v temno noč odsevali.

Naj omenimo še kolesarske lampionade, ki se je vršila v soboto zvečer, ki pa je bila slabo aranžovana, ker so kolesarji bili premalo disciplinirani in so pretrgano vozili. Občinstva je sicer nebroj gledal vožnjo, ali celi utis se je zgubil, ker se ni vozilo v združenih kolonah. Vozilo je lampionado 57 kolesarjev. Boljša je bila vožnja na kolesih, okrašenih s cveticami, v nedeljo popoldne, predno se je odšlo na ljudsko veselico. Vozilo je kakih 80 kolesarjev — veliko preveč za tesne prostore novomeške! — Občinstva vse natlačeno! Enoglasna sodba je, da še enake slavnosti v Novem mestu ni bilo in s tem sme dolenjski klub biti zadovoljen! Z vseh strani je prišlo ljudstva mnogo, le iz Kostanjevice nismo videli ne enega obraza, dasi je šlo, ko je bila kolesarska veselica v Kostanjevici, čez 60 Novomeščanov tje.

Brežčan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. avgusta.

— **Slovenski krščanski socialisti v Zagrebu.** Piše se nam iz Zagreba: V ponedeljek, malo pred 8. uro prišli so k blagoslovljenju zastave hrvatskega del. pev. društva „Nade“ v Karlovcu namenjeni slovenski krščanski socialisti semkaj. Bilo jih je kakih 50 in mej njimi nekaj Slovencev. Slovenske brate je na južnem kolodvoru čakalo več sto ljudi, obrtnikov, delavcev in dijakov. Na peronu so bili odborniki „Zanatljiskog pomoćničkog društva“, katero društvo je prevzelo arrangement posebnega vlaka v Karlovec in skrb za vse tiste, ki se morajo na potu v Karlovec ustaviti v Zagrebu. Povdarjamo, da to društvo kot tako nima nikake politične tendence, da pa ogromna večina členov kot zasebniki kakor tudi predsednik so pristaši čiste stranke prava. Društvo ima poglavito nalogo, skrbeti za razvedrilo in zabavo svojih členov in samo tej okolnosti je pripisovati, da pojde izmed vseh zagrebških društev jedino to v Karlovec, in da je prevzelo nalogo, sprejeti Slovence, naj so tudi došli kot zastopniki nekake krščansko-socialne zveze, o katerem krščanstvu in socialstvu pri nas nihče ničesar slišati neče. To moramo naglašati, da bi se ne mislilo pri Vas, da je v Zagrebu le jedno društvo, ki bi se hotelo prištevati Vašim krščanskim socialcem. Ko je prišel vlak na kolodvor, začelo je na peronu zbrano občinstvo klicati „Živeli Slovenci“. Čim so začeli Slovenci izstopati iz kupejev, jelo se je naše oduševljenje hladiti. Nečemo se pregrešiti proti načelom hrvatske gostoljubnosti, katero smo zlasti in pri vsaki priliki pokazali Slovincem, ali reči moramo, da utis, ki so ga naši gostje napravili, je bil ta, da to niso zastopniki svoje svobodne volje, ne zastopniki pravega slovenskega naroda, nego ljudje brez lastne volje in brez lastnega prepričanja, katere so duhovniki na svoje stroške in v svoje posebne svrhe pripeljali k nam. Naše občinstvo je takoj spoznalo situacijo in začelo oduševljeno klicati: „Živeli Slovenci! Živio dr. Tavčar! Živio Hribar!“ Na peronu je Slovence pozdravil predsednik „zanatljiskog društva“, gospod Noršič, na kar smo v sprevedu krenili v mesto. Pred kolodvorom je na stotine ljudi klicalo: „Živeli Slovenci!“ Živio dr. Tavčar! Živio Hribar! Sprevod je šel po Prilazu in po Marovski ulici do novogradiške pivarne. Občinstvo je oduševljeno pelo „Liepa naša domovina“, na kar so Zagrebčani zopet klicali: „Živili Slovenci! Živile Slovenke! Živio dr. Tavčar! Živio Hribar! Živila slovenska napredna

stranka! Živio „Slovenski Narod!“ Tako je šlo neprestano ves pot. Čuli so se pojedini glasovi „Živio dr. Krek“, ali ti so bili preupiti z burnimi „Živio dr. Tavčar“. Neki Slovenec je zaupil: „Tavčar drži z Nemci“, na kar je nastal vihar in se je klicalo: „To je krščansko-socialistička laž — živio dr. Tavčar“. Nekdo je zaklical „Živilo krščansko-socialno radništvo“, a zagrmel je odgovor „Ne poznamo! Živelo Starčevićansko radništvo“. Agitatorji, ki so v svoje svrhe zapeljali dobrodušne Slovence, so bili preplašeni in so spoznali, da v Zagrebu zanje ni terena. Mej Slovenci sta bila tudi dva hrvatska kaplana, znani g. Zagorac, ki se je bil s Slovenci z istim vlakom ne vemo od kod pripeljal, in manj znani kaplan g. Horvatić. Ta dva sta nagovarjala Zagrebčane, naj ne aklamirajo dr. Tavčarja in Hribarja, češ, da s tem žalijo došle Slovence, in da naj kličejo „Živio dr. Krek!“, ali Zagrebčani se niso dali premotiti, klicali so vedno slovenskim naprednjakom in napredni stranki. Slovenski krščanski socialisti so se tako na svoje oči prepričali, s kom simpatizira Zagreb. V pivarni je bil na to improviziran komers. Iz simpatije do slovenskega naroda so pri komersu peli starčevićanski delavci. Govorili so gg.: Zagorac, Kregar in dr. Krek, toda nobeden niti omenil ni krščansko-socialnega programa.

— **Ali smo res že tako daleč?** Iz učiteljskih krogov se nam piše: Te dni je razposlal ljubljanski škof dr. Jeglič po svojih župnikih kranjskemu učiteljstvu povabilo k tridnevni duhovni vaji. Take limanice so bili nastavili že tudi pred leti enkrat kranjskemu učiteljstvu, pa poskus se je bil slabo ponesel. Vdeležili so se bili takratnih vaj samo oni starejši tovariši, ki jih ni bila spametovala stara doba konkordatne šole, doba mežnarstva, doba trde sužnosti našega stanu, učitelji, kojih izobrazba ne presega mehanike srednjega katekizma, ki ne poznajo stanovskega ponosa in ljubezni do svojega poklica. Udeležili so se bili duhovnih vaj tudi nekateri mlajši učitelji, ki so hoteli prav hitro splezati kviško po klerikalni lestevici. In res poznam učitelja, ki prizna sam, da so mu edino duhovne vaje pripomogle do dobre službe v lepem kraju. Grdo, nekolegialno sredstvo! Kdor pozna naše, zlasti mlajše duhovnike, uverjen je, s kakšno vnemo bodo izvrševali povelje svojega škofa, da spravijo čim največ učiteljev v bogoslovno semenišče ljubljansko! Začel se bo lov na učitelje z najrazličnejšimi pritiski, pretvezami, grožnjami in težko stališče bo imel oni učitelj, ki se ne bo dal prepričati, da lahko tudi sam, kakor drugi stanoviti, skrbijo po potrebi za svoje dušne potrebe. Kazali ga bodo ljudstvu s prstom rekoč: Glejte brezverca, brezbožnika, glejte grdega liberalca! Sam škof ga je vabil na lepo pobožnost v Ljubljano, a uprl se je. Ali je pomislil škof, da je s tem svojim ukrepom poglobil razdor med nami in duhovniki, da nam je nastavil zanjke, v katere se nečemo ujeti. Mislim pa tudi, da je tu vmes politika. Gospod škof ve dobro, da je vse zavedno slov. učiteljstvo v taboru narodno-napredne stranke, da so v nas zelo redki Jaklič. Storil je ta korak, ta poskus, da bi nas razdvojil in saj nekatere vpregel v klerikalno galejo. A upamo, da se moti! Zavedno slovensko učiteljstvo ne bo nikdar šlo za stranko, ki obožuje in posnema dunajske krščanske socialiste, ki ne privoščijo ljudskemu učitelju večjih pravic, nego jih ima navadni cestni pometač, nikdar ne bomo šli za stranko, ki nima za nas prijazne besede, ki nas napada ob vsaki priliki v svojih listih, nikdar za stranko, ki nam gradi: Pons asinorum! Učiteljstvo slovensko! Ne bodimo v posmeh in v zaničevanje svojim zavednim tovarišem po drugih kronovinah! Ne pljuvajmo v svojo lastno skledo!

— **Zgradba justične palače v Ljubljani.** Preteklo je že šest tednov, odkar je minil rok za vlaganje ofertov. Ponudbe so se poslane ministrstvu, od tedaj vse pa vse počiva. To je vendar čudno, da se stvar že ne reši. Občno začudenje pa je toliko večje, ker se je raznesla govorica, da je bil tudi v tem slučaju kakor pri vladnem poslopu podan naknadni ofert in sicer od strani nemške firme, koje zastopniki se baje na Dunaji na vso moč trudijo, da bi se na škodo slovenskemu podjetniku ta

naknadni ofert resnično tudi sprejel. Ne verujemo, da bi se že bil sprejel, ugovarjamo pa z vso odločnostjo, da bi pri tacihih slučajih odločevali politični momenti in oziroma politični uplivi. Pridrujemo si komentar, če bode potreben, za svoj čas, za danes pa smo mnenja, da bi bili nemški listi prav zelo kričali, če bi bil dež. odbor pri oddaji stavbe dež. dvorca, koja stavba se je oddala najcenejši ponudnici — nemški firmi — tako postopal, kakor hoče postopati vlada pri oddaji stavbe justične palače v Ljubljani. Vse to, kar smo tukaj zapisali, opira se pa samo na govorice, upamo pa, da se te govorice ne obistine.

— **Izlet „Sokola“ na Vrhniko.** Nedeljskega izleta „Sokola“ se udeleži korporativno z zastavo tudi pevsko društvo „Ljubljana“. Dalje se nam poroča, da se brčkone pridruži tudi kolesarski klub „Slavec“. Natančnejši vspeled izleta naznanimo jutri. Poročilo jutri.

— **Petindvajsetletnica župana ces. svetnika Šavnika** se je praznovala dne 11. in 12. t. m. na jako slovesen način ter je pokazala, kako visoko spoštuje Kranj svojega župana.

— **Celjska fakinaža** hotela je v nedeljo 13. t. m. ponoči napasti slovenske kolesarje in druge udeležence slavnosti v Žalcu pri njih povratku v Celje. Zbirala se je tolpa teh slavnih junakov, sestavljajočih se iz komijev znanih nemških celjskih trgovcev in iz navadne poulične sodrge, ter prežala skrita v koruzi blizo gostilne Baierjeve. Pa njihova namera ni ostala skrita. Slovenski gostje v Žalcu so bili obveščeni, da jih namerava tolpa celjskih capinov napasti in se radi tega niso ponoči vrnili domov.

— **Zaprl so v Celju** včeraj mestnega uradnika in mestnega godca Traugotta zaradi soudeležbe pri izgredu zoper Slovence.

— **Vprašanje do učiteljstva postojnskega okraja.** Pri zadnji učiteljski konferenciji izvoljen je bil jednoglasno g. Skala (nekadaj Scala), nadučitelj v Vipavi, zastopnikom učiteljstva v okrajnem školskem svetu v Postojini. Ker je učiteljstvo postojnskega okraja naprednonarodno in ker je nasprotno gosp. Skala star zagrižen klerikalec, ki dekanu Erjavcu vsaki dan škornje „biksa“, ki je povsodi in vselej črno svoje „prepričanje“ kazal, in ki vzlasti tudi pri sedanjih občinskih volitvah v Vipavi drzno in neumorno za klerikalce agituje, vprašamo celo učiteljstvo tega okraja, da li je g. Skalo zapeljano ali po svojem prepričanju volilo; in ako je bilo zapeljano, kaj misli ukreniti proti g. Skali, da izpere s sebe madež, in da g. Skalo pouči, da učiteljstvo tega okraja še ne obstoji iz farovskihi blapecv in dekel? Pričakujemo pojasnil in dejanj, ker mislimo, da se ne bode dalo za vedno učiteljstvo po svojem zastopniku tako sramotiti, zlasti ker čujemo, da je bil le zato izvoljen, ker je učiteljstvo s svojim liberalnim mišljenjem „farbal“.

— **Kamniški salonski orkester** priredi povodom rojstnega dneva cesarjevega v dvorani zdravnišča v soboto dne 19. avgusta 1899. l. v korist društveni blagajni mestne godbe v Kamniku slavnostni koncert. Začetek točno ob 8. uri — Vstopnina 50 kr. — Po koncertu plesni venček.

— **Dolenje-logaški pevski zbor** priredi v proslavo cesarjevega rojstvenega dne v četrtek, dne 17. t. m. po sklepu sijajnega umetalnega ognja ob 9. uri zvečer veselico na vrtu gostilne „Kramar“ z jako lepim vspeledom. Vstopnina za osebo 20 kr. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo Prešernovega spomenika v Ljubljani, se preplačila hvaležno vsprejemajo.

— **Novomeška godba** koncertovala je te dni v Ljubljani, in sicer pri „Lloydu“, pri Koslerju, v Švicariji in včeraj opoldne v „Zvezdi“. Godba je prav dobra, in so Novomeščani lahko z njo popolnoma zadovoljni. Posebno pohvalno je omeniti kapelnika g. Emeršiča.

— **Pevsko društvo „Lipa“** je svojo veselico preložilo na dan 27. t. m., in to radi nepričakovanih ovir. Kegljanje se nadaljuje. Če bi bilo 27. t. m. vreme neugodno, se preloži veselica na dan 3. sept.

— **Pošta v Trzinu** ima samonemški pečat. Ob čina tržiška se seveda ne bo gnila, zato pa naj storé slovenski rodoljubi primerne k orake pri tržiškem poštnem ravnateljstvu, da napravi dvojezičen pečat.

— **Požar v Železni Kaplji.** Poroča se, da so neznani zlikovci zažgali poštno poslopje v Železni Kaplji. Zgorelo je popolnoma, in zgorela je tudi poštarjeva hčerka.

— **Sa momor.** Umirovljeni uradni sluga Jos. Lackner v Zg. Mozlju pri Kočevju se je 14. t. m. v ondotnem šolskem poslopu obesil.

* **Kakšne brke ima Dreyfus?** Jako zabavno je čitati različne francoske časopise, ki z največjim naturalizmom popisujejo Dreyfusovo zunanost, a si pri tem toli ugovarjajo, da človek ne ve, ali so dotični dopisniki za barve slepi ali pa pišejo le iz svoje bujne domišljije. Nekaterim se zdi Dreyfus potrt in uničen starec, drugim pa se zdi lep vojak, ki nastopa ponosno in krepko. Nekateri pišejo, da so njegovi lasje povsem sivi, drugi pa, da jih sploh nima, nego da je docela plešast. Najzanimivejše pa je, kako pišejo o njegovih brkah. „Temps“ piše, da ima bele brke, „Le Rappel“, da ima „barvaste“, „L'Evenement“, da ima „črne“, „La petite Republique“, da ima rujave, „Figaro“ pa piše na prvi strani svojega poročila, da ima „rudeče“, na drugi, da ima „rujave“, na tretji pa celo „pepel-nate“ brke. „Figaro“ ima namreč tri poročevalce, katerih vsaki je videl drugače. Iz vseh teh barv pa ni nobena prava, nego so Dreyfusove brke baje rudečkaste ali rumenkaste.

* **Žensko srce.** Kakor pripoveduje statistika, je v Kaliforniji več lepotic, katere so že s 16 leti imele nad 100 oboževalcev ter do — 17 zaročencev. Neka miss Helen Gould je odbila v vsem 1000 ženitnih ponudb ter „strla“ vsak teden po 22 možkih src. Štiri hčerke nekega ruskega trgovca pa so imele skupaj 3200 čestilcev. Neka druga Rusinja je imela 16 mož, a od vseh je pobegnila. Omožila se je jako mlada, toda čez nekaj mesecev je ušla svojemu možu ter se iznova poročila. Tako je naredila 16krat. Slednjič je bila obtožena radi mnogomoštva ter obsojena na sužnost. Na potu v Sibirijo je pobegnila s svojim stražarjem v Carigrad, kjer ga je zopet ostavila.

* **70.000 frankov za mrliča.** Rodbina Emina paše, egipčanskega državnega podtajnika, ki je umrl pred kratkim časom na potu v Marseille ter so ga pogreznili, kakor je to običajno, v morje, razpisuje nagrado 70.000 frankov tistemu, ki najde truplo pokojnikovo.

Književnost.

— **Slovenska knjigotrška tvrdka L. Schwentnerjeva** v Ljubljani je dala za zbirko O. Zupančičevih poezij „Časa opojnosti“, ki je izšla nedavno v njeni založbi, napraviti primerne, moderno-elegantne platnice, ki stanejo 30 kr., odnosno z vezavo vred 60 kr. Istotam se dobivajo tudi za spominski album „Kranjska v slikah in opisih“ prekrasne, trdne platnice po 1 gld., odnosno z vezavo vred po 1 gld. 30 kr. Občinstvo, ki kupuje vezane knjige, opozarjamo na to priliko, da si pomnoži svojo knjižnico z dvema elegantnima knjigama.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 16. avgusta. Ministrski predsednik grof Thun je odpotoval k cesarju v Ischl.

Dunaj 16. avgusta. Ogrski finančni minister Lukacs se mudi v zadevi zasedanja delegacij tukaj in je imel danes daljše posvetovanje z grofom Goluchowskim.

Praga 16. avgusta. Posl. Engel sviri Pražane, naj se pri povratku čeških dijakov, ki so bili v Celju, vzdrže vsake najmanjši nasilnosti proti Nemcem.

Praga 16. avgusta. Nemško-liberalni poslanec Krzepek, ki je imel dvoboj z Wolfom, je odložil svoj mandat za češki deželni zbor.

Rennes 16. avgusta. Labori se počuti že prav dobro.

Rennes 16. avgusta. Pri današnji obravnavi je zagovornik Demange predlagal, naj se razprava pretrga do ponedeljka, kar pa je vojno sodišče odklonilo. Zasišana sta bila potem bivši minister za kolonije Lebon in general Ronge.

Lizbona 16. avgusta. V Oportu je doslej pet oseb umrlo za kugo.

Darila.

Uredništva našega lista staposlala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gdčna
Tonica Majzeljeva v Belicerkvi 5 K, čisti dobi-
ček od razprodanih razglednic. — Gosp. Davorin
Petrič v Ponikvi 3 K, majhen donesek tamoš-
njih „krokarjev“. — Skupaj 8 K. — Živeli vsi da-
rovalci in darovalke!

**Slovinci in Slovenke! Ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti
težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mno-
gega sedenja in napornega duševnega dela je
uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni
„Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upliva na prebav-
ljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen
in topilen učinek. Škatljica velja 1 gld. Po poštnem
povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar
A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI,
Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno za-
hlevati MOLL-ov prepart, zaznamovan z var-
nostno znamko in podpisom. Manj kot 2 škatljici
se ne pošljeta. 3 (59—11)

Dodatek.

Po neljubi pomoti je izostalo v zahvali za
sprejem čeških gostov, sl. požarna bramba in
godba slovenskega društva v Kranji, kar s tem po-
pravljam.

V Kranji, dne 15. avg. 1899.

cand. iur. Ivan Varl

t. č. podpredsednik „Save“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. avgusta: Justina Kregelj, paznikova
hči, 5 in pol leta, Opekarska cesta št. 49, vodenica.

V otroški bolnici:

Dne 14. avgusta: Jožef Leben, postrežčekov
sin, 4 in pol leta, davica.

V deželni bolnici:

Dne 10. avgusta: Anton Alt, kajzarjev sin,
18 let, malokrvnost.

Dne 12. avgusta: Leopold Kožar, kurilčev
sin, 3 mes., davica.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. avgusta 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica htl.	9 30	Špeh povenjen kgr.	70
Rž	7	Surovo maslo	90
Ječmen	6 50	Jajce, jedno	2 5
Oves	6 50	Mleko, liter	8
Ajda	8	Goveje meso, kgr.	60
Proso	8 50	Telečje	58
Koruza	5 80	Svinjsko	65
Krompir	2 50	Koštrun	36
Leta	12	Pišanec	50
Grah	13	Golob	20
Fizol	8	Seno 100 ko.	1 60
Maslo kgr.	95	Slama	1 40
Mast	70	Drva, trda m.	6 80
Špeh frišen	56	Drva, mehka m.	4 60

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 306.2 m. Srednji tlačni tlak 736.0 mm.

August	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
14.	9. zvečer	740.0	19.0	sl. jz. zahod	jasno	0.0 mm
15.	7. jutraj 2. popol.	739.7 738.3	15.2 27.8	sl. sv. zahod sr. jug	megla skoro jas.	0.0 mm
16.	9. zvečer	738.4	20.6	sl. jz. zahod	pol. oblač.	0.0 mm
17.	7. jutraj 2. popol.	738.2 736.6	17.1 27.8	sl. jz. zahod sl. izahod	megla oblačno	0.0 mm

Srednja temperatura ponedeljka in torka
19.8° in 21.2°, normale: 19.0° in 18.9°.

Dunajska borza

dne 16. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 30	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	15	15
Avstrijska zlata renta	118	35	35
Avstrijska krona renta 4%	99	95	95
Ogorska zlata renta 4%	118	40	40
Ogorska krona renta 4%	96	45	45
Avstro-ogorske bančne delnice	902	—	—
Kreditne delnice	388	—	—
London vista	120	65	65
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	90	90
20 mark	11	77	77
30 frankov	9	55 1/2	55 1/2
Italijanski bankovci	44	40	40
C. kr. cekini	5	67	67

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Tužnim srcem javljamo, da je naš
prisrčno ljubljeni soprog, oziroma oče,
stari oče, tast in stric gospod

Peter Kapun

umirovljeni ravnatelj

danes v 72. letu svoje starosti, previden
s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb boče v ponedeljek, dne 14. t. m.
Sv. maša zadušnica se boče brala v
tukajšnji dekanijiški cerkvi dne 15. t. m.

Konjice, dne 12. avgusta 1899.

Amalija Kapun roj. Gallinger,
soproga. — Alfons Kapun, c. kr.
sodni tajnik; — Ida Wrubel, soproga
c. kr. profesorja; — Avgusta Kapun,
učiteljica; — Antonija Kapun,
otroci. — Antonija Kapun roj.
Chico, snaha; — Jožef Wrubel,
c. kr. prof. državne realke v Bielizi, zet.
— Rudolf, Erna, Charlotta Ka-
pun, vñ uki. (1498)

„Tandem“ se izposojuje

vsak dan cenó in proti mali kavciji za obi-
čajne poplave. — Izve se: (1480-2)
Slomškove ulice št. 4, I. nadstr.

Pekovskega pomočnika

kateri je večš voditi samostojno pekarijo
vsprejme s 1. septembrom t. l.

Franc Dolničar

v Vrdniku (Slavonija). (1483—3)

Telefon v Novo mesto.

V graščini Bajnof

je na prodaj (1471—2)

večja množina vina
domaćega pridelka.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v
Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj
osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb,
Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v
Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik
ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.
— Proga v Novo mesto in v Kočevje.
Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m.
popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod
v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob
5. uri 46 m. jutraj osebni vlak v Dunaj via Am-
stetten, Solnograda, Linc, Steyra, Isla, Ausseea,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri
55 min. jutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob
11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak v Dunaj
via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linc, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Liena,
Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni
vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca,
Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osebni vlak v Dunaj, Lipskega, Prage, Francovih
varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja,
Budejovic, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta
Kropo. — Proga iz Novoga mesta in Ko-
čevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano
d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob
11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9
uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in
praznikih. (1206)

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto
neredilne in razburjajoče kave ali kitajskega
čaja:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev
samo 2 gld. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi
samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy
(1349-19) v Ljubljani.

Št. 26960

Prodajalnice v najem.

V poslopu meščanske imovine v Ljubljani oddati je v najem:
jedna prodajalnica v Lingarjevih ulicah in jedna prodajalnica na voglu Lingarjevih
ulic in Pogačarjevega trga — takoj, jedna prodajalnica na Pogačarjevem trgu pa
od 1. novembra letos naprej.

Pogoje najema pove in ponudbe sprejema v navadnih uradnih urah mestni komisariat.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 10. avgusta 1899.

Prodaja lesa.

Pri posestvu Stermol pri Cirkljah, žel. postaja Kranj je po-
nudbenim potom na prodaj ob okrajni cesti ležeč

gozd

mereč okroglo 43 oralov, nasajen skoraj vseskozi s smrekovino z
vmešanim listnatim lesom za razne izdelke (bresti, lipe, hrasti, breze).

Za oddajo namenjenih 10025 kolekovanih debel je razdeljeno
v 11 sečenj in se ista oddajajo ali v posamnih ali več eventuelno
vseh sečenj.

Gozd se more ogledati vselej v spremstvu v gradu Stermol sta-
nujočega upravitelja.

Natančnejši pogoji se mogó vpogledati v pisarnici podpisanega glav-
nega pooblaščenca posestnika graščine Stermol (v Ljubljani, Breg
št. 10., II. nadstropje) v navadnih uradnih urah ali pa pri gospodu
Jožefu Jarcu v Medvodah in se pripomni, da je ponudbeni rok

9. in 10. septembra t. l.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1899.

Dr. Maksimilian pl. Wurzbach.

(1479—2)

Ker mi ni bilo mogoče, od vseh
svojih dragih kolegov in pri-
jateljev osebno posloviti se, hlicem
tem potom vsem, posebno pa pro-
cvitajočemu „Slovenskemu trgov-
skemu pevskemu društvu“,

srčen, krepak „Na zdar!“

Edmund Rooss.

(1494)

Ljubljana, dni 16. avgusta 1899.

Prodajalka

izurjena v trgovini špecerijskega blaga, se
sprejme v službo takoj pri (1437)

Ivanu Jelencu v Tržiču, Gorenjsko.

Spretnega

stenografa

za slovenski in nemški jezik sprejme pod
ugodnimi pogoji v svojo pisarno

dr. Matej Pretner

(1497—1)

advokat v Trstu.

Priporočava

(21—186)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčió & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Pisarja

s hitro in dobro pisavo, ki je že služboval
v notarski pisarni, sprejemem pod ugod-
nimi pogoji. Ponudbe in spričevala naj se
mi naravnost dopošljejo.

Ivan Plantan

(1499—1)

c. kr. notar v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

(1430—2)

špecerijske stroke z lepo pisavo ter ne-
koliko večš pisarniškem delu, zmožen slo-
venskega in nemškega jezika v govoru in
pisavi, sprejme se pod ugodnimi pogoji.
Ponudbe na upravnishstvo tega lista.

(1485—3)

Egidij Kolb

c. kr. žandarmerijske postaje vodja

Minka Kolb rojena Nagode

— poročena. —

(1496)

Polhov gradec

Ljubljana

dne 15. avgusta 1899.

IVAN CANKAR:

Vinjete

izidejo prihodnji teden v založbi

L. Schwentner-ja v Ljubljani.

(1495—1)